

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 608

Warszawa, 16 lipca 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upowazniamy panią posel Katarzynę Marię Piekarską.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Alicja Chybicka; (-) Zofia Czernow; (-) Barbara Dolniak; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Iwona Hartwich; (-) Klaudia Jachira; (-) Patryk Jaskulski; (-) Dominik Jaśkowiec; (-) Danuta Jazłowiecka; (-) Marcin Józefaciuk; (-) Piotr Kandyba; (-) Iwona Karolewska; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Maria Joanna Koźlakiewicz; (-) Katarzyna Królak; (-) Adam Krzemiński; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Artur Jarosław Łacki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Paweł Masełko; (-) Dorota Niedziela; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Katarzyna Osos; (-) Paweł Papke; (-) Małgorzata Pępek; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Mariusz Popielarz; (-) Magdalena Roguska; (-) Monika Rosa; (-) Marek Rząsa; (-) Rafał Siemaszko; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Anna Sobolak; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Adam Szłapka; (-) Henryk Szopiński; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Małgorzata Tracz; (-) Monika Wielichowska; (-) Adrian Witczak; (-) Anna Wojciechowska; (-) Witold Zembaczyński; (-) Urszula Sara Zielińska.

Ustawa
z dnia..... 2024 r.

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2023 r. poz. 1580) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 26 i 27 w brzmieniu:
„26) „kojcu” – rozumie się przez to ogrodzoną przestrzeń przeznaczoną do utrzymywania psa poza pomieszczeniem mieszkalnym z dostępem do światła dziennego, uniemożliwiającą wydostanie się psa poza teren, posiadającą zadaszenie oraz co najmniej w połowie swojej powierzchni utwardzone podłoże;
27) „wysokości w kłębie” – rozumie się przez to pionowy rozmiar zwierzęcia czworonożnego liczony od poziomu ziemi do najwyższego punktu tułowia, położonego na szczycie łopatek.”;

- 2) w art. 9:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabrania się utrzymywania psów na uwięzi.”,

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 3-9 w brzmieniu:

„3. Wyłącznie w trakcie spaceru z psem lub podczas jego transportu dozwolone jest tymczasowe trzymanie go na uwięzi.

4. Kto utrzymuje psa w kojcu, ma obowiązek zapewnić zwierzęciu o wysokości w kłębie:

- 1) poniżej 50 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 10 m²;
2) pomiędzy 51 cm, a 65 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 15 m²;
3) powyżej 66 cm – powierzchnię kojca wynoszącą nie mniej niż 20 m².

5. W przypadku trzymania więcej niż jednego psa w kojcu, powierzchnię kojca na każde kolejne zwierzę powiększa się o połowę powierzchni określonej odpowiednio w ust. 4.

6. W przypadku trzymania w jednym kojcu psów o różnej wysokości w kłębie, określonej w ust. 4, do obliczenia powierzchni kojca przyjmuje się powierzchnię określoną dla zwierzęcia o większej wysokości w kłębie.

7. Karmiącej suce ze szczeniętami do 3 miesiąca życia zapewnia się

powierzchnię równą powierzchni przeznaczonej dla pojedynczej suki o takiej samej masie ciała. Kojec hodowlany wyposaża się w dodatkowe pomieszczenie lub przedział, które umożliwiają suce czasową separację od młodych.

8. Kto utrzymuje psa w kojcu lub na innej otwartej przestrzeni, znajdującej się w obrębie terenu prywatnego, ma obowiązek zapewnić zwierzęciu pomieszczenie, o którym mowa w ust. 1. Powierzchni tego pomieszczenia nie wlicza się do wielkości powierzchni, o której mowa w ust. 4.
9. Psu utrzymywanemu w kojcu należy co najmniej dwa razy dziennie zapewnić możliwość ruchu poza kojcem.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

I. Potrzeba i cel wydania ustawy oraz rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Celem niniejszego projektu ustawy jest wprowadzenie całkowitego zakazu trzymania psów na uwięzi. Problem dotyczy głównie psów przypiętych na łańcuchach do budy.

Należy mieć na względzie, iż ustalenie, że zwierzę jest utrzymywane na łańcuchu dłużej niż 12 godzin w ciągu doby jest w praktyce trudne do udowodnienia, co powoduje, że w tym zakresie przepis jest martwy.

Utrzymywanie zwierząt na łańcuchu jest niehumanitarne i wiąże się niejednokrotnie z konsekwencjami noszącymi znamiona znęcania się nad zwierzętami, takimi jak: wrastanie łańcuchów w szyję, utrzymywanie zwierząt na zbyt ciężkich łańcuchach w stosunku do ich wielkości, przymarzaniem łańcuchów do ciała zwierząt zimą.

W ocenie wnioskodawców jedyną dopuszczalną i humanitarną formą ograniczenia ruchu na posesji prywatnej powinien być kojec o określonych wymiarach, na terenie którego winno znajdować się pomieszczenie chroniące zwierzę przed zimnem, upałami, opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

II. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Nowelizacją ustawy o ochronie zwierząt, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. (Dz.U. z 2011 r. Nr 230 poz. 1373) wprowadzono obowiązek utrzymywania zwierząt na uwięzi nie krótszej niż 3 metry oraz nie dłużej niż 12 godzin w ciągu doby. Naruszenie powyższego obowiązku stanowi wykroczenie z art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt.

Jak wskazano na wstępie celem niniejszej nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt jest wprowadzenie całkowitego trzymania psów na uwięzi.

III. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne

Projektowana ustawa będzie miała pozytywne skutki, gdyż utrzymywanie zwierząt na łańcuchu jest niehumanitarne.

Projektowane przepisy nie mają wpływu na małe i średnie przedsiębiorstwa.

IV. Źródła finansowania, jeżeli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

V. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych

Projekt nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

VI. Konsultacje

Projekt nie był poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP.

VII. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej

Warszawa, 26 lipca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1666/24

SEKRETARIAT L-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1120.29.6.2024

Data wpływu 26. 07. 2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹ (dalej: ustawa).

Nowelizacja dotyczy w szczególności wprowadzenia zakazu utrzymywania psów na uwięzi (zmieniany art. 9 ust. 2 ustawy). Zgodnie z projektem tymczasowe trzymanie psa na uwięzi będzie dozwolone wyłącznie podczas spaceru bądź transportu zwierzęcia (dodawany ust. 3 w art. 9 ustawy).

Proponowana ustawa wprowadza także szczegółowe regulacje dotyczące zasad utrzymywania psa w kojcu (dodawane ust. 4-9 w art. 9 ustawy). Zgodnie z projektem kojec to ogrodzona przestrzeń przeznaczona do utrzymywania psa poza pomieszczeniem mieszkalnym z dostępem do światła dziennego, uniemożliwiająca wydostanie się zwierzęcia poza teren, posiadająca zadaszenie oraz utwardzone podłoże co najmniej w połowie swojej powierzchni (dodawany pkt 26 w art. 4 ustawy). Nowelizacja wprowadza obowiązek zapewnienia minimalnej powierzchni kojca, uzależniając ją od wysokości psa w kłębie, rozumianej jako pionowy rozmiar zwierzęcia liczony od poziomu ziemi do najwyższego punktu tułowia, położonego na szczycie łopatek (dodawany pkt 27 w art. 4 ustawy).

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać art. 13 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczący dobrostanu zwierząt. Zgodnie wymienionym przepisem przy formułowaniu i wykonywaniu polityki rolnej, rybołówstwa i transportu UE oraz jej polityk dotyczących rynku wewnętrznego, badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej, Unia i państwa członkowskie w pełni uwzględniają wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt jako istot zdolnych do odczuwania, przy równoczesnym przestrzeganiu przepisów prawnych i administracyjnych oraz zwyczajów państw członkowskich związanych w szczególności z obyczajami religijnymi, tradycjami kulturowymi i dziedzictwem regionalnym.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

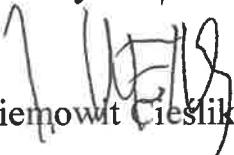
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Warszawa, 26 lipca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1667/24

SEKRETARIAT LEJCY SZEFAYKS
L.dz. DS...11.00.2.06.2.0024
Data wpływu 26.07.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹ (dalej: ustawa).

Nowelizacja dotyczy w szczególności wprowadzenia zakazu utrzymywania psów na uwięzi (zmieniany art. 9 ust. 2 ustawy). Zgodnie z projektem tymczasowe trzymanie psa na uwięzi będzie dozwolone wyłącznie podczas spaceru bądź transportu zwierzęcia (dodawany ust. 3 w art. 9 ustawy).

Proponowana ustawa wprowadza także szczegółowe regulacje dotyczące zasad utrzymywania psa w kojcu (dodawane ust. 4-9 w art. 9 ustawy). Zgodnie z projektem kojec to ogrodzona przestrzeń przeznaczona do utrzymywania psa poza pomieszczeniem mieszkalnym z dostępem do światła dziennego, uniemożliwiająca wydostanie się zwierzęcia poza teren, posiadająca zadaszenie oraz utwardzone podłoże co najmniej w połowie swojej powierzchni (dodawany pkt 26 w art. 4 ustawy). Nowelizacja wprowadza obowiązek zapewnienia minimalnej powierzchni kojca, uzależniając ją od wysokości psa w kłębie, rozumianej jako pionowy rozmiar zwierzęcia liczony od poziomu ziemi do najwyższego punktu tułowia, położonego na szczycie łopatek (dodawany pkt 27 w art. 4 ustawy).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt **nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

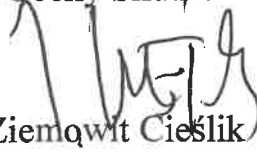
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieřlik

Warszawa, 6 sierpnia 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-1668/24

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Ocena skutków regulacji

**zawartej w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
(przed nadaniem numeru druku)¹**

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

W uzasadnieniu projektu wskazano, że celem zaproponowanej regulacji jest „wprowadzenie całkowitego zakazu trzymania psów na uwięzi”, dodając jednocześnie: „problem dotyczy głównie psów przypiętych na łańcuchach do budy”. W uzasadnieniu projektu nawiązano do obowiązujących przepisów (art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt²; dalej także jako „ustawa”), które zabraniają trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby. W uzasadnieniu projektu oceniono, że ustalenie, czy zwierzę jest „utrzymywane na łańcuchu dłużej niż 12 godzin w ciągu doby jest w praktyce trudne do udowodnienia, co powoduje, że w tym zakresie przepis jest martwy”. W uzasadnieniu projektu wskazano ponadto, że „utrzymywanie zwierząt na łańcuchu jest niehumanitarne i wiąże się niejednokrotnie z konsekwencjami noszącymi znamiona znęcania się nad zwierzętami, takimi jak: wrastanie łańcuchów w szyję, utrzymywanie zwierząt na zbyt ciężkich łańcuchach w stosunku do ich wielkości, przymarzanie łańcuchów do ciała zwierząt zimą”.

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-176/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: pos. Katarzyna Maria Piekarska.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

W kontekście powyższych uwag zawartych w uzasadnieniu projektu należy zaznaczyć, że w aktualnym stanie prawnym prawodawca zawarł obowiązek humanitarnego traktowania zwierząt (art. 5 ustawy), zabronił znęcania się nad zwierzętami (art. 6 ust. 1a ustawy), a także wprost sprecyzował w ustawie, że przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, m.in. poprzez używanie uprzęży, pęt, stelaży, więzów lub innych urządzeń zmuszających zwierzę do przebywania w nienaturalnej pozycji, powodujących zbędny ból, uszkodzenia ciała albo śmierć (art. 6 ust. 2 pkt 7 ustawy). W uzasadnieniu projektu nie zawarto odniesienia do tych przepisów, w szczególności nie stwierdzono, czy są one niewystarczające. W uzasadnieniu zaproponowanej regulacji wyjaśniono, że „w ocenie wnioskodawców jedyną dopuszczalną i humanitarną formą ograniczenia ruchu na posesji prywatnej powinien być kojec o określonych wymiarach, na terenie którego winno znajdować się pomieszczenie chroniące zwierzę przed zimnem, upałami, opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody”. Podsumowując – celem projektu nie jest zmiana standardów trzymania „na stałe” psów na uwięzi (która miałaby np. przybrać formę zakazu używania określonego rodzaju uwięzi), lecz całkowity zakaz trzymania psów „na stałe” na uwięzi, na rzecz trzymania psów w kojcu z budą o odpowiednich parametrach.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

W projekcie zaproponowano zmianę ustawy o ochronie zwierząt, polegającą przede wszystkim na wprowadzeniu zakazu utrzymywania psów na uwięzi – ustępowi 2 w art. 9 ustawy nadaje się brzmienie: „Zabrania się utrzymywania psów na uwięzi”. Zgodnie z projektem „wyłącznie w trakcie spaceru z psem lub podczas jego transportu dozwolone jest tymczasowe trzymanie go na uwięzi” (dodawany ust. 3 w art. 9 ustawy). Proponowana ustawa wprowadza także szczegółowe regulacje dotyczące zasad utrzymywania psa w kojcu (dodawane ust. 4-9 w art. 9 ustawy), przy czym w projekcie wprowadza się definicję kojca. Zgodnie z tą definicją kojec to ogrodzona przestrzeń przeznaczona do utrzymywania psa poza pomieszczeniem mieszkalnym z dostępem do światła dziennego, uniemożliwiająca wydostanie się

zwierzęcia poza teren, posiadająca zadaszenie oraz utwardzone podłoże co najmniej w połowie swojej powierzchni (dodawany pkt 26 w art. 4 ustawy). Nowelizacja wprowadza obowiązek zapewnienia minimalnej powierzchni kojca, uzależniając ją od wysokości psa w kłębie, rozumianej jako „pionowy rozmiar zwierzęcia liczony od poziomu ziemi do najwyższego punktu tułowia, położonego na szczycie łopatek” (dodawany pkt 27 w art. 4 ustawy).

Oczekiwanym efektem przyjęcia projektowanej regulacji – wskazanym w uzasadnieniu projektu – jest doprowadzenie do stanu, w którym psy nie są utrzymywane „na stałe” na uwięzi (w szczególności nie są trzymane na łańcuchach przymocowanych do budy). Jednak wejście w życie projektowanych przepisów może wywołać inne efekty, niezamierzone przez Projektodawców.

Obecnie art. 9 ust. 2 ustawy ma następujące brzmienie: „Zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m”. Przepis ten odnosi się do wszystkich zwierząt domowych³. Natomiast projektowany ust. 2 w art. 9 ustawy odnosi się wyłącznie do psów. Zatem skutkiem nadania nowego brzmienia ust. 2 w art. 9 ustawy będzie pozbawienie zwierząt domowych innych niż psy dotychczasowej ochrony wynikającej z obecnego brzmienia tego przepisu.

Ponadto projektowana regulacja może budzić wątpliwości co do zakresu zastosowania. Choć sam art. 9 ustawy odnosi się do zwierząt domowych, to jednak zgodnie z art. 17 ust. 7 w zw. z ust. 2 ustawy przepisy art. 9 mają „odpowiednie zastosowanie” także do zwierząt wykorzystywanych „do celów widowiskowo-rozrywkowych i obronnych”⁴. Ustawodawca w art. 17 ust. 2 ustawy posłużył się

³ Pod pojęciem „zwierzęta domowe” rozumie się zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 17 ustawy – „zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza”.

⁴ Jak wskazuje się w komentarzu do art. 17 ustawy, „ustawa nie definiuje ani pojęcia celów widowiskowo-rozrywkowych, ani celów obronnych. Wydaje się, że cele widowiskowo-rozrywkowe można traktować jako kategorię zbiorczą, która obejmuje cele rozrywkowe, widowiskowe, filmowe i sportowe, o których mowa w art. 15 ustawy, a wprowadzenie kolejnego pojęcia, w dużej mierze pokrywającego się zakresowo z pojęciami używanymi w art. 15 ustawy, należy traktować wyłącznie jako przejaw braku konsekwencji terminologicznej. Z tego względu do pojęcia celów widowiskowo-rozrywkowych można odnosić uwagi dotyczące definicji zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych i sportowych. Za zwierzęta wykorzystywane do celów obronnych należy uznawać wszystkie zwierzęta wykorzystywane do działań służących ochronie osób i mienia” – G. Lubeńczuk [w:] *Ustawa o ochronie zwierząt. Komentarz*, red. E. Kruk, Warszawa 2024, komentarz do art. 17.

pojęciem zwierzęcia wykorzystywanego „do celów obronnych”, które nie zostało użyte w żadnym innym fragmencie ustawy (i nie zostało zdefiniowane; w art. 17 ust. 7 zastosowano odesłanie do ust. 2, bez posługiwania się konkretnym określeniem grupy zwierząt), a jednocześnie ustawodawca nakazuje (w art. 17 ust. 7) odpowiednie stosowanie przepisów art. 9 do tej kategorii zwierząt. Wydaje się zatem, że nowa, projektowana regulacja powinna znaleźć „odpowiednie zastosowanie” do psów wykorzystywanych „do działań służących ochronie osób i mienia”⁵. Jednocześnie wydaje się, że specyfika działań służących ochronie osób i mienia może wymagać prowadzenia psa na smyczy albo linie, co jednak w świetle projektowanego art. 9 ust. 2 i 3 ustawy będzie zabronione. Projektowane przepisy pozwalają bowiem trzymać psa na uwięzi tylko podczas spaceru (trudno zaliczyć np. patrol w ramach działań służących ochronie osób i mienia jako „spacer z psem”) lub transportowania.

Jednocześnie ustawodawca zawarł w art. 17 ust. 8 ustawy delegację, zgodnie z którą „minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki”⁶. Na podstawie tej delegacji zostało wydane rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych⁷ (dalej także jako „rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 maja 2023 r.”). W rozporządzeniu tym określono m.in. minimalne warunki przestrzenne i niezbędne wyposażenie miejsc utrzymywania psa domowego (*canis familiaris*) wykorzystywanego do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych. W załączniku do tego rozporządzenia określono m.in. parametry i wyposażenie „kojca z budą” i „wybiegu z budą”.

⁵ Por. przyp. 4 powyżej.

⁶ Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 20 ustawy, zwierzęta wykorzystywane do celów specjalnych to „zwierzęta, których profesjonalna tresura oraz używanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania jednostek Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Agencji Wywiadu, Policji, Straży Granicznej i innych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Krajowej Administracji Skarbowej, ratownictwa oraz regulujących zasady szkolenia i wykorzystania psów – przewodników osób ociemniałych”.

⁷ Dz. U. poz. 1091.

Zatem z jednej strony ustawodawca w art. 17 ust. 7 w zw. z ust. 2 ustawy nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów art. 9 (regulujących warunki utrzymywania zwierząt) do zwierząt wykorzystywanych „do celów widowiskowo-rozrywkowych”, a z drugiej strony kwestie utrzymywania zwierząt wykorzystywanych „do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych” nakazuje uregulować odrębnie w rozporządzeniu. W aktualnym stanie prawnym wykładnia tych przepisów sprawia trudności. Dzieje się tak z powodu braku konsekwencji terminologicznej (w art. 17 ust. 2 ustawy ustawodawca posłużył się określeniem „zwierzęta wykorzystywane do celów widowiskowo-rozrywkowych”, a w art. 17 ust. 8 ustawy określeniem „zwierzęta wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych”), ale przede wszystkim z konieczności wyinterpretowania, które elementy regulacji z art. 9 ustawy mają zastosowanie do tej grupy zwierząt, biorąc pod uwagę, że w zasadniczej mierze warunki utrzymywania tych zwierząt zostały określone we wskazanym rozporządzeniu, a przepisy art. 9 ustawy (dotyczące zwierząt domowych) ustawodawca nakazuje w odniesieniu do zwierząt wykorzystywanych do celów widowiskowo-rozrywkowych stosować jedynie „odpowiednio”, co oznacza stosowanie wprost albo tylko w pewnym zakresie albo niestosowanie w ogóle. Projektowana zmiana art. 9 ustawy pogłębi te wątpliwości interpretacyjne, m.in. z tego powodu, że zawarte w niej unormowania są „dedykowane” wyłącznie psom (m.in. poprzez uwzględnienie ich rozmiarów).

Wątpliwości interpretacyjne mogą dotyczyć także tego, czy zakaz trzymania psów na uwięzi, z wyłączeniem sytuacji spaceru z psem lub jego transportowania, dotyczy także psów wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych (/celów widowiskowo-rozrywkowych), obronnych i specjalnych. Rozstrzygnięcie tej wątpliwości ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku psów używanych przez poszczególne służby (m.in. Straż Celno-Skarbową, Straż Graniczną, Policję, Żandarmerię Wojskową, Straż Więzienną, Służbę Ochrony Państwa, Państwową Straż Pożarną, Straż Marszałkowską), określanych w obowiązujących przepisach jako psy służbowe (w poszczególnych ustawach regulujących funkcjonowanie konkretnych służb) lub określanych jako zwierzęta wykorzystywane do celów specjalnych (w przepisach ustawy). Wydaje się, że specyfika służby może wymagać, aby pies służbowy był trzymany na uwięzi. W przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie art. 17 ust. 8 ustawy, regulującego warunki utrzymywania

zwierząt wykorzystywanych do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych nie uregulowano kwestii trzymania na uwięzi, ale z treści załącznika do tego rozporządzenia wynika, że wprost dopuszcza się trzymanie psa na uwięzi przy budzie. Nie usuwa to jednak wątpliwości interpretacyjnych (przy wykładni przepisów należałoby bowiem wziąć także pod uwagę wyższość regulacji rangi ustawowej – nowych przepisów art. 9 ust. 2 i 3 – nad regulacją zawartą w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 maja 2023 r.).

Podobne wątpliwości pojawiają się w związku z psami wykorzystywanymi do celów sportowych (np. w zawodach psich zaprzęgów). Jeśli przyjąć interpretację, że psy wykorzystywane do celów sportowych nie będą objęte regulacją zawartą w projektowanym art. 9 ust. 2 i 3 ustawy, to na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 maja 2023 r. dozwolone będzie trzymanie ich na uwięzi przy budzie. Trudno byłoby jednak znaleźć uzasadnienie dla regulacji, która uzależnia możliwość trzymania psa na uwięzi przy budzie od tego, czy jest on wykorzystywany do celów sportowych, czy jest „zwykłym” psem (na „niekorzyść” tego pierwszego). Jeśli zaś przyjąć interpretację, że psy wykorzystywane do celów sportowych będą objęte regulacją zawartą w projektowanym art. 9 ust. 2 i 3 ustawy, to katalog sytuacji, w których pies może być „tymczasowo trzymany na uwięzi”, wydaje się zbyt mały – nie obejmuje zawodów (a nie można ich zakwalifikować jako spacer z psem lub jego transport).

Niedostatki katalogu przypadków, w których pies może być „tymczasowo trzymany na uwięzi”, są widoczne także w odniesieniu do sytuacji „życia codziennego” – np. katalog ten nie przewiduje wystąpienia konieczności trzymania psa na uwięzi w poczekalni przychodni weterynaryjnej.

Problemy interpretacyjne mogą wynikać też z aktualnej definicji pojęcia „uwięź”. Zgodnie z definicją z art. 4 pkt 14 ustawy przez „uwięź” rozumie się „wszelkie urządzenia mechaniczne krępujące swobodę ruchów zwierzęcia, w zakresie możliwości przemieszczania się ponad ustalony zakres, jak też niektóre urządzenia do kierowania ruchami zwierzęcia w sposób zamierzony przez człowieka”. W komentarzu do tego przepisu zaznacza się, że definicja ta jest nieostra, a ponadto w komentarzu stwierdza się, iż „nie ulega wątpliwości, że «uwięź», o której mowa w tych przepisach [m. in. w aktualnym art. 9 ust. 2 ustawy – przyp. aut.], to zazwyczaj zwykły pospolity

łańcuch lub lina albo po prostu smycz, a nie urządzenie mechaniczne”⁸. Należy także zwrócić uwagę, że ustawodawca w definicji wskazał, że uwięź to także „niektóre urządzenia do kierowania ruchami zwierzęcia w sposób zamierzony przez człowieka” – sformułowanie to nie daje precyzyjnej odpowiedzi na pytanie, co należy uznać za uwięź. Z tego sformułowania wprost wynika, że „niektóre” urządzenia do kierowania ruchami zwierzęcia mieszczą się w ustawowej definicji uwięzi, a „niektóre” nie mieszczą się w tej definicji. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy naruszenie nakazów albo zakazów określonych w art. 9 ustawy jest zagrożone sankcją kary aresztu albo grzywny. Przepis, którego naruszenie jest zagrożone sankcją karną, powinien być precyzyjny.

Wątpliwości interpretacyjne może wywołać także użycie słowa „tymczasowe” w projektowanym art. 9 ust. 3 ustawy („Wyłącznie w trakcie spaceru z psem lub podczas jego transportu dozwolone jest tymczasowe trzymanie go na uwięzi.”). W przepisie tym określono dwie sytuacja, w których jest dozwolone trzymanie psa na uwięzi (spacer lub transport). Nie jest zatem jasna funkcja słowa „tymczasowe” w tym zdaniu. Wprowadzenie tego słowa do powyższego zdania może sugerować, że trzymanie psa na uwięzi nie jest dozwolone podczas całego spaceru, lecz tylko tymczasowo, przez pewien czas w trakcie trwania spaceru (analogicznie – transportu).

W projektowanej regulacji przewidziano wprowadzenie do katalogu ustawowych definicji zawartych w art. 4 ustawy definicję „kojca” (dodawany pkt 26 w art. 4 ustawy). Jednocześnie w projekcie, w dodawanym ust. 7 w art. 9 ustawy posłużono się określeniem „kojec hodowlany”, które nie zostało zdefiniowane⁹. Pojęcie to występuje w kontekście przestrzeni przeznaczonej do utrzymywania suki ze szczeniętami. Wydaje się, że wprowadzanie do porządku prawnego ustawowej definicji kojca, a także dodatkowej podkategorii tego pojęcia („kojca hodowlanego”), może prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych, ponieważ słowo „kojec” (jako przestrzeń dla zwierzęcia, w szczególności dla psa) występuje w szeregu obowiązujących aktów prawnych i przyjmuje się w nich jego szersze rozumienie niż zdefiniowane w projekcie. Ze względu na wagę ustawy o ochronie zwierząt dla

⁸ G. Manjura-Niskiewicz, *Ustawa o ochronie zwierząt. Komentarz*, Warszawa 2022, Legalis/el., komentarz do art. 4.

⁹ Błędem redakcyjnym jest sformułowanie występujące w projektowanym art. 9 ust. 7 ustawy w kontekście powierzchni kojca, mówiące o „takiej samej masie ciała” – przepis powinien w tym miejscu odwoływać się do „wysokości w kłębie”.

regulacji w dziedzinie dotyczącej dobrostanu zwierząt definicje przyjętej w tym akcie prawnym mogą oddziaływać na interpretacje tożsamyh pojęcia użytych w innych aktach prawnych w tym obszarze problemowym. Wydaje się, że efekt tożsamy z zamierzonym mógłby zostać osiągnięty, gdyby w art. 9 ustawy zostały opisane pożądane właściwości i parametry kojca dla psa, bez wprowadzania przez ustawodawcę legalnej definicji tego pojęcia.

Dodatkowo należy zauważyć, że zastosowane w projekcie rozwiązanie (wprowadzenie definicji pojęcia „kojec”) może zniweczyć zakładany efekt proponowanej regulacji. W projektowanym art. 9 ust. 4 ustawy zawarto sformułowanie: „Kto utrzymuje psa w kojcu, ma obowiązek zapewnić zwierzęciu [...]”. Argumentując *a contrario*, jeśli ktoś nie utrzymuje psa w kojcu (czyli utrzymuje psa w przestrzeni, która nie odpowiada cechom opisanym we wprowadzanej definicji kojca), to nie jest zobligowany do zapewnienia psu warunków wymaganych w projektowanym art. 9 ust. 4 ustawy. Ponadto, sama zaproponowana definicja kojca jest nieprecyzyjna (m.in. mowa w niej o tym, że kojec „posiada zadaszenie”, co nie przesądza czy zadaszona powinna być cała powierzchnia kojca, czy tylko jakiś jej fragment, a w tym drugim wariancie – jaka część), co może doprowadzić do nieosiągnięcia celów projektowanej regulacji.

Biorąc pod uwagę powyższe zastrzeżenia, należy zaznaczyć, że projekt w przedłożonym brzmieniu może wywoływać wątpliwości m.in. natury konstytucyjnej. Wątpliwości te dotyczą tego, czy projektowana regulacja jest w stanie doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych przez nią skutków, czy regulacja ta jest niezbędna dla ochrony interesu publicznego, z którym jest powiązana oraz czy efekty wprowadzanej regulacji są proporcjonalne do ciężarów nakładanych przez nią na obywatela. Natomiast ze względu na przewidziany w projekcie wąski katalog sytuacji, w których dopuszczalne będzie trzymanie psa na uwięzi (tylko spacer lub transport zwierzęcia), wątpliwości konstytucyjne dotyczą zagadnienia nadmiernego ograniczenia praw osób, które utrzymują psy. Z tego względu projektowana regulacja powinna stać się przedmiotem pogłębionej analizy.

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej¹⁰. Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu¹¹.

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

Zakaz trzymania psów na uwięzi i/lub na łańcuchu wprowadzono w niektórych państwach Unii Europejskiej. Zakaz ten obowiązuje na przykład w Austrii, gdzie ogólne kwestie związane z m.in. z zapewnieniem dobrostanu psów uregulowano w ustawie federalnej o ochronie praw zwierząt¹². Zgodnie z § 16 tej ustawy wprowadzono obowiązek zapewnienia zwierzętom swobody poruszania się, która nie może być ograniczana w sposób powodujący ból, cierpienie czy krzywdę zwierzęcia lub wywoływać u niego poważnego strachu. Zgodnie z ustępem 5 omawianego paragrafu ustawy psy nie mogą być trzymane na łańcuchu ani w inny sposób uwiązane, nawet tymczasowo. Dozwolone jest natomiast trzymanie psów na smyczy w trakcie spacerów, szkolenia, wykorzystywania psów podczas np. prac ratowniczych, terapeutycznych czy pasterskich, a także krótkotrwałe uwiązanie psa przed miejscami czy budynkami, do których nie można wchodzić z psem. Również w Szwecji zakazane jest trzymanie psów na uwięzi. Zgodnie z § 5 ustawy o ochronie zwierząt¹³ unieruchomienie psa jest możliwe tylko tymczasowo i tylko w przypadku konieczności spowodowanej względami dobrostanu zwierzęcia, bezpieczeństwa osoby zajmującej się psem lub z podobnych, uzasadnionych powodów. Na Słowacji zakaz trzymania zwierząt domowych na uwięzi wprowadzono nowelizacją ustawy o opiece

¹⁰ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska)*, opinia z 26 lipca 2024 r., BEOS-WPEiM-1666/24.

¹¹ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Katarzyna Maria Piekarska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu*, opinia z 26 lipca 2024 r., BEOS-WPEiM-1667/24.

¹² *Bundesgesetz über den Schutz der Tiere*, Tierschutzgesetz, TSchG, BGBl. I Nr. 118/2004 ze zm., tekst w j. niemieckim: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20003541>.

¹³ *Djurskyddslag* (2018:1192) ze zm., tekst w j. szwedzkim: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/djurskyddslag-20181192_sfs-2018-1192.

weterynaryjnej¹⁴ z 22 czerwca 2021 r., która weszła w życie 1 stycznia 2022 r., przy czym dla osób posiadających psy przed 1 stycznia 2022 r. zakaz obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Zgodnie z § 22 ustawy o opiece weterynaryjnej właściciel lub opiekun zwierzęcia jest zobowiązany do zapewnienia ochrony i dobrostanu zwierzęcia, w tym m.in. wystarczającej swobody przemieszczania się. Trzymanie psa na uwięzi jest zakazane, z wyjątkiem: 1. psów niebezpiecznych¹⁵ (przy czym odstępstwo to nie ma zastosowania w odniesieniu do suki w ostatnim trymestrze ciąży, suki karmiącej, chorego psa lub szczenięcia poniżej szóstego miesiąca życia; takie psy mogą być trzymane na uwięzi wyłącznie z powodu wskazanego w punkcie trzecim); 2. psów służbowych¹⁶ lub przeznaczonych do celów specjalnych¹⁷ podczas wykonywania czynności stróżowania lub innej pracy, lub podczas szkolenia psa; 3. krótkotrwałego trzymania psa na uwięzi pod nadzorem podczas sprzątanía miejsca chowu, karmienia lub leczenia psa. Z kolei w Danii zakaz trzymania psów na stałe na uwięzi obowiązywał na podstawie art. 5 ustawy o psach¹⁸, który jednak został uchylony od 1 stycznia 2021 r. i w obecnie obowiązującej ustawie takiego zakazu nie ma. Jednocześnie jednak ustawa ta ma charakter ramowy, a pewne kwestie są uregulowane w sposób bardziej szczegółowy w przepisach wykonawczych. Rozporządzenie wykonawcze w sprawie minimalnych wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt w odniesieniu do trzymania psów¹⁹ zawiera ogólne zasady trzymania psów, w tym (§ 3) zakaz trzymania psa na uwięzi na stałe. Kiedy pies jest uwiązany, jego łańcuch musi mieć co najmniej 5 metrów długości, a zwierzę musi mieć dostęp do pomieszczenia zapewniającego mu odpowiednią ochronę przed deszczem, wiatrem, upałem i chłodem. Budy dla psów muszą być przestronne i na tyle wysokie, aby pies mógł w nich stać prosto. W podpisanym 9 lutego 2024 r. porozumieniu partii rządzących w Danii „Razem dla

¹⁴ *Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti*, tekst ujednolicony w jęz. słowackim: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2007-39>. Odrębne przepisy dotyczą wyprowadzania psów – kwestię tę uregulowano w § 4 ustawy nr 28/2002 w sprawie niektórych warunków trzymania psów (*Zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov*), z późniejszymi zmianami, tekst ujednolicony dostępny w jęz. słowackim: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2002-282>.

¹⁵ Definicję niebezpiecznego psa określono w § 2 ust. 1 lit. b) ustawy nr 28/2002.

¹⁶ Na przykład ustawa nr 124/1992 o Żandarmerii Wojskowej, ustawa nr 171/1993 o siłach policyjnych, ustawa nr 4/2001 o Korpusie Straży Więziennej i Sądowej, ustawa nr 321/2002 o Siłach Zbrojnych Republiki Słowackiej.

¹⁷ Definicję psa przeznaczonego do celów specjalnych określono w § 2 ust. 1 lit. a) ustawy nr 28/2002.

¹⁸ *Bekendtgørelse af lov om hunde*, LBK nr 329 af 02/03/2021, tekst w j. duńskim: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/329>.

¹⁹ *Bekendtgørelse om dyrevelfærdsmaessige mindstekrav til hold af hunde*, BEK nr 1749 af 30/11/2020, tekst w j. duńskim: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2020/1749>.

zwierząt – umowa o dobrostanie zwierząt”²⁰ wskazano natomiast (w ramach inicjatywy nr 2), że obecnie obowiązujące przepisy dotyczące trzymania psów na uwięzi są niejasne. Strony porozumienia zobowiązały się do zaostreżenia brzmienia przepisu rozporządzenia i do opracowania bardziej szczegółowych uregulowań do końca 2024 r.

W niektórych państwach, chociaż brak jest ogólnokrajowego zakazu trzymania psów na łańcuchu, przepisy tego rodzaju wprowadzono na poziomie regionalnym. Tak jest np. we Włoszech, gdzie zakaz obowiązuje w takich regionach jak m.in. Toskania, Umbria czy Lombardia²¹. Zakazu trzymania psów na uwięzi nie ma natomiast np. w Estonii, gdzie przepisy określają wymogi dotyczące warunków, jakie musi spełnić właściciel psa trzymanego na uwięzi. Zgodnie z przepisami rozporządzenia dotyczącego trzymania zwierząt domowych²² (rozdział 4 „Wymogi dotyczące trzymania psa”) pies na łańcuchu powinien m.in. mieć określoną w rozporządzeniu swobodę poruszania się (10 m wzdłuż i po 2 m na każdą stronę lub 40 m² – w zależności od sposobu umocowania łańcucha), a jego obroża nie może być metalowa. Należy także zapewnić bezpieczeństwo psa poprzez uniemożliwienie owinięcia się łańcucha wokół drzew lub innych przedmiotów.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projektowane przepisy będą oddziaływać na:

- opiekunów i właścicieli psów,
- służby i organizacje, które mogą kontrolować przestrzeganie nowych przepisów, takie jak: straż gminna i miejska, Policja, Inspekcja Weterynaryjna, organizacje statutowo zajmujące się ochroną zwierząt.

V. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

²⁰ *Sammen om Dyrene Aftale om dyrevelfærd 2024-2027*, tekst w j. duńskim: https://fvm.dk/Media/638477332860181656/Sammen_om_Dyrene_-_Aftale_om_dyrevelfaerd_2024-2027.pdf.

²¹ Szczegółowe informacje wraz z odniesieniami do aktów prawa lokalnego w j. włoskim: <https://www.lav.it/news/stop-cani-catena-toscana-deroghe>.

²² *Lemmikloomade pidamise nõuded*, RTL 2008, 66, 938 ze zm.

Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 22 lipca 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (SN, PG, KRRP, NRA, KRL-W, RDS i Lewiatan).

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

W uzasadnieniu do projektu zamieszczono informację o braku skutków finansowych wprowadzenia projektowanej regulacji.

Wejście w życie zaproponowanych zmian nie będzie mieć wpływu na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Projekt zakłada wprowadzenie zakazu trzymania psów na uwięzi, zobowiązując właścicieli do zapewnienia odpowiednich rozmiarów kojca, w przypadku potrzeby ograniczenia swobody poruszania się psów. Wejście w życie proponowanych zmian przepisów będzie wiązało się z koniecznością budowy nowych kojców lub dostosowania do projektowanych wymagań tych, które ich nie spełniają. Część właścicieli zdecyduje się na samodzielne przygotowanie kojców, część zleci to zadanie, jednak w każdym przypadku niezbędne będzie poniesienie pewnych kosztów. Konieczność wygospodarowania konkretnej kwoty w budżecie domowym w dość krótkim terminie (sześć miesięcy od daty wejścia w życie nowelizacji) może być trudna dla sporej grupy obywateli²³. Należy bowiem zauważyć, że trzymanie psów „na łańcuchu” jest najtańszym sposobem na ograniczenie obszaru poruszania się tych zwierząt, w związku z tym często dotyczy opiekunów o niższym statusie materialnym.

²³ Szacunkowa kwota samodzielnej budowy przykładowego kojca dla najmniejszych psów o wymiarach 2 x 5 m z użyciem poniżej wymienionych materiałów budowlanych wynosi ok. 1105 zł:

- słupki 20 zł x 6 = 120 zł,
- panele ogrodzeniowe od ok. 25 zł/szt. x 6 = 150 zł lub
- siatka metalowa cynkowana od ok. 12,5 zł/mb x 14 m = 175 zł,
- furtka metalowa od ok. 200 zł,
- płyty betonowe chodnikowe 50x50 cm od ok. 11 zł/szt. – 20 x 11 = 220 zł,
- zadaszenie z blachy od 14 zł/m² za trzeci gatunek – 14 x 10 = 140,
- ok. 100 zł na materiały dodatkowe (wkręty, elementy drewniane konstrukcji zadaszenia, itp.).

Przybliżone koszty oszacowano na podstawie przeglądu ofert internetowych, dotyczą materiałów nowych. Do obliczeń nie wzięto pod uwagę materiałów z tzw. drugiej ręki, używanych, rozbiórkowych, których użycie znacząco obniży koszty budowy kojca.

Gotowy kojec 3x3 m, bez utwardzonego podłoża, jeden z najtańszych obecnie dostępnych, nieco mniejszy niż projektowane minimum to koszt ponad 1200 zł (<https://www.vidaxl.pl/e/vidaxl-kojec-dla-psa-z-dachem-srebrny-3x3x25-m-stal-galwanizowana/8720845942656.html>).

Dla takich osób przeznaczenie kwoty pozwalającej na budowę kojca spełniającego projektowane wymagania może być trudne. Ponadto wielu właścicieli, którzy zrezygnowali z uwiązywania psów i już posiadają kojce, będzie musiało dostosować je do nowych wymagań lub zbudować od nowa, zgodnie z przepisami. Prawdopodobnie część właścicieli nie będzie w stanie podporządkować się nowym przepisom w pozostawionym im przez projektodawców czasie.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Przyjęcie projektowanej regulacji nie będzie prowadzić do zmiany obciążeń regulacyjnych.

IX. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektu może mieć niewielki i ograniczony czasowo wpływ na rynek pracy. W związku z koniecznością przygotowania przez właścicieli psów kojców, przedsiębiorcy zajmujący się produkcją, budową ogrodzeń czy też gotowych kojców mogą w niewielkim stopniu zwiększyć zatrudnienie ze względu na zwiększenie liczby zamówień.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Projekt zakłada wprowadzenie zmiany sposobu postępowania z psami. Zakazane ma być trzymanie psów na tzw. „łańcuchu”, a trzymanie psa na uwięzi dozwolone ma być tylko „tymczasowo” i wyłącznie w dwóch przypadkach: w trakcie spaceru z psem lub podczas jego transportu. Należy zauważyć, że całkowity zakaz trzymania psów na uwięzi wprowadziło niewiele państw (patrz punkt III. „Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich UE/OECD?”), a obecnie przysłowiowy łańcuch zastępowany jest linką stalową powlekaną, która jest lekka, na tyle sztywna że nie oplątuje się wokół części ciała psa i nie powoduje w ten sposób urazów, często zaopatrzona jest w amortyzator sprężynowy na końcu i niemal dowolną długość. Ponadto zgodnie z obowiązującymi przepisami zwierzę nie może być uwiązane dłużej niż 12 godzin w ciągu doby. Nie zmienia to jednak faktu, że zastosowanie kojca jako środka ograniczającego swobodę psa znacząco wpływa na poprawę jego dobrostanu w porównaniu do uwiązywania.

Należy również zgodzić się z wnioskodawcą, że jest niemal niemożliwe do zweryfikowania, jak długo pies pozostaje uwiązany. W opinii wnioskodawcy „jedyną dopuszczalną i humanitarną formą ograniczenia ruchu na posesji prywatnej powinien być kojec o określonych wymiarach” i w związku z tym wnioskodawcy wprowadzają do ustawy o ochronie zwierząt definicję kojca. Niestety w uzasadnieniu do projektu nie przedstawiono informacji o sposobie obliczania powierzchni w kojcu, jaką należy zapewnić zwierzętom w zależności od rozmiaru, tzn. wysokości w kłębie, ani informacji o tym, jakimi parametrami kierowano się przy ustalaniu minimum określonego w projekcie.

Istotną kwestią pozostaje także dopuszczenie w projekcie tylko dwóch okoliczności, w których można trzymać psy na uwięzi – wyłącznie w trakcie spaceru lub transportu. Należy zauważyć, że okoliczności w których niezbędne jest trzymanie psa na smyczy jest znacznie więcej, chociażby podczas szkolenia (które może być prowadzone w galeriach handlowych, restauracjach, w domach i mieszkaniach), w poczekalni gabinetu weterynaryjnego, w restauracji, w sklepie, w czasie pobytu na plaży czy na kempingu. Właściciel lub opiekun musi mieć możliwość trzymania psa na uwięzi ze względu na bezpieczeństwo otoczenia np. dzieci, osób starszych czy też samego zwierzęcia. Należy mieć na uwadze, że to właściciel zwierzęcia odpowiada za szkody przez nie wyrządzone. Pomijając już zachowania agresywne psów, opiekun musi mieć możliwość zapanowania, także we własnym mieszkaniu nad np. rozbrykanym psim podrostkiem ważącym 30, 40 czy nawet 50 kilogramów lubiącym skakać na gości. Takich sytuacji, kiedy niezbędna jest kontrola nad psem, jest bardzo dużo, zatem katalog okoliczności, w których można trzymać psy na uwięzi, nie powinien być zamknięty. Nie sprawdzi się również w tym przypadku określenie czasowe, gdyż w niektórych miejscach takich jak wymienione powyżej kemping czy plaża, przebywa się najczęściej co najmniej kilka godzin.

Warto podkreślić, że „trzymanie psa na łańcuchu” a możliwość trzymania psa na uwięzi (smyczy, linie treningowej) to dwie zupełnie różne rzeczy, jednak trudne do zdefiniowania i całkowitego rozdzielenia. Przepisy mające na celu całkowity zakaz pierwszej z tych czynności nie mogą wpływać na ograniczenie opiekunów w zakresie możliwości trzymania psów na smyczy, w sytuacjach, w których uznają to za uzasadnione.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 2 projektu, ustawa ma wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt nie przewiduje przeprowadzenia ewaluacji.

Autorzy:

Paweł Kościelny (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Dorota Ogryczak (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Justyna Branna, Daniela Kupis (pkt III)
specjaliści w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Piotr Chybalski

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 29 lipca 2024 r.

BSA II.022.42.2024

SEKRETARIAZ-CY SZEFA KS

L.dz. SPS-1804.338.2024

Data wpływu 1. 08. 2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 22 lipca 2024 r., znak: SPS-WP.020.180.5.2024, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że **poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt** nie podlega opiniowaniu.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-1804.338.2024

Data wpływu 01. 08. 2024